

92-gruppen

Vesterbrogade 2B, 1620 Kbh. V
Tlf: 21 72 79 57
e-mail: tdc@92grp.dk
Website: www.92grp.dk
Koordinator: Troels Dam Christensen

92-gruppens hørings svar til forslag til lov om ændring af lov om klima (Indikativt klimamål for 2025)

18. august 2021

Forslaget fastsætter 2025-målet ved lov jf. bemærkningerne til klimaloven:

“For at sikre klimahandling på kort sigt fastsættes i 2020 et indikativt delmål for 2025 i forbindelse med den kommende klimahandlingsplan. 2025 målet indgår ikke i dette lovforslag. Det fastsættes efter, at Klimarådet har afgivet sin anbefaling om et delmål for 2025. Fastsættelsen af det indikative delmål i 2025 vil indgå i forhandlingerne om klimahandlingsplanen i 2020. Delmålet i 2025 og delmål, som fastsættes efter ovenstående mekanisme, fastsættes efterfølgende ved lov”.

(Klimaloven som fremsat, s. 3-4)

Lovforslaget afspejler den politiske aftale fra maj 2021, som satte et indikativt 2025-mål på 50-54% reduktion¹.

1 - 92-gruppen fastholder, som vi gjorde før den politiske aftale blev indgået², at 2025-målet som minimum bør svare til en lineær reduktion frem mod 2030.

Med et indikativt 2025-mål på ned til 50% åbnes der for en lavere reduktion i perioden frem til 2025, end for hele perioden frem til 2030. Det vil betyde, at de samlede udledninger i tiåret frem til 2030 bliver større end CO2-budgettet tillader, hvilket betyder et kumuleret mer-udslip i forhold til en lineær reduktion. Antagelsen om, at Danmark ville følge en lineær reduktions-sti ligger til grund for at hævde, at 70% målet matcher Parisaftalens 1,5C mål.

- Ethvert 2025-mål lavere end det lineære mål vil betyde overskridelse af Danmarks drivhusgasbudget under Parisaftalens 1,5 gradsmål.
- Et ikke-lineært 2025-mål vil samtidig give en hockeystav, hvilket betyder, at de årlige reduktioner efter 2025 skal øges ift. reduktionshastigheden i 2018-2025 - en reduktionshastighed, der vil blive så omfattende, at det, selv uden hensyntagen til drivhusgasbudgettet, vil blive både dyrt og risikabelt.
- Det er korrekt, at den politiske aftales interval på 50-54% i 2020, afspejler Klimarådets anbefalinger fra marts 2020. Klimarådet forklarer dog tydeligt dette spænd med, at 50% er foreslået af hensyn til økonomi, mens hensynet til klimaet kræver at Danmark følger en lineær reduktions-sti³.

¹ <https://fm.dk/media/18803/aftale-om-et-indikativt-drivhusgasreduktionsmaal-for-2025.pdf>

² <https://www.92grp.dk/vi-mener-kategorien/vi-mener-klima-og-energi/612-notat-lever-klimapolitikken-op-til-klimaloven.html>

³ https://klimaraadet.dk/da/system/files_force/downloads/faktaark_om_indikativt_2025_mal.pdf?download=1

Den politiske aftale fra maj 2021 ændrer ikke ved disse fakta eller ved vores klare anbefaling om, at Danmark som absolut minimum bør sigte på at opnå lineær reduktion.

92-gruppen opfordrer derfor til, at det politisk vedtagne 2025-mål i høj grad netop kun behandles som et ”indikativt mål”, og opfordrer alle parter til at arbejde efter at opfylde det lineære reduktionsmål.

Klimarådets anbefalinger vedrørende indikativt 2025-mål⁴

”Hensynet til klimaet sætter et delmål på 54 procent i 2025.

...videnskaben siger, at reduktionerne skal ske så hurtigt som muligt. Jo mindre ambitiøst målet er i 2025, jo højere vil de samlede danske udledninger være i perioden 2020-2030. Det er Klimarådets vurdering, at en lineær reduktionssti hele vejen fra 2020 til 2030 er et rimeligt mål at sætte, hvis man udelukkende baserer 2025-målet på klimaaspektet”.

Modsat skyldes de 50%, den lave ende af Klimarådets interval, ikke hensyn til klimaet, men et hensyn om på kort sigt at minimere omkostninger.

”Hensynet til omkostningseffektivitet sætter et delmål på 50 pct. reduktion i 2025. For at minimere de samlede omkostninger for samfundet ved at nå 70-procentsmålet i 2030 skal vi på den ene side ikke vente alt for længe med at tage fat, da det vil kræve meget voldsomme og dyre reduktioner i slutningen af perioden og mindske troværdigheden om 70-procentsmålet.”

2 - Skærpelse af sektoraftalerne fra 2020

De forskellige sektor-klimaaftaler, der blev indgået i 2020 forventes at reducere Danmark årlige CO₂e-udslip til 40,82 mio. tons i 2025 og til 35,2 mio. tons i 2030 (jf. Klimafremskrivningen 2021) Det nye 2025-mål (50-54% reduktion ift. 1990) betyder at udslip i 2025 max må være 35,62MT - 38,72MT. Regeringen skal således nu lave aftaler, der mindst opnår yderligere 2,1MT-5,2MT CO₂e reduktion i 2025.

92-gruppen opfordrer til, at regeringen går endnu længere og sætter sit 2025-succeskriterie på, at der findes mindst 6MT yderligere reduktioner. Denne anbefaling er baseret på at de seneste udledningstal (KF21) viser at DK i 2019 udledte 46,7 mio. ton CO₂e. En lineær reduktion til 23,2 mio ton i 2030 (70% reduktion) vil således kræve at udledninger i 2025 er reduceret til ca 34 mio ton.

Det nye 2025-mål vil altså under alle omstændigheder betyde, at der skal opnås yderligere 2-6MT reduktioner inden 2025. Mankoen ift. 2030 målet om 70% reduktion (dvs. et udslip i 2030 på 23,23MT) er som bekendt ca. 12 MT (KF21 forudsiger et udslip i 2030 på 35MT).

Nogle reduktioner skal leveres af landbruget og af kommende initiativer om grøn afgiftsreform og grønne regneregler, men en stor del af disse yderligere reduktioner skal findes i de sektorer, der blev lavet aftale om i 2020. 92-gruppen opfordrer derfor til, at 2020-aftalerne genåbnes og skærpes.

⁴ https://klimaraadet.dk/da/system/files_force/downloads/faktaark_om_indikativt_2025_mal.pdf?download=1

3 - Både 2030 og 2025 målene bør omsættes til indikative sektor specifikke mål

Med klimaloven har Danmark fastsat et overordnet mål om at opnå 70% reduktion for hele økonomien. Et mål der møder bred opbakning fra alle sider. Udfordringen fremadrettet er nu, hvordan det overordnede mål bedst fordeles på de forskellige sektorer. Selvom der er bred opbakning til det overordnede mål argumenterer hver sektor for at reduktionerne skal realiseres i de andre sektorer.

Free-rider dilemma. Det bør erkendes, at forskellige sektorer har meget forskellige reduktionspotentialer bl.a. fordi de er meget forskellige; har så forskellige teknologier til rådighed; og fordi nogle sektorer (fx el- og fjernvarme) allerede vil nå nul udslip inden 2030 og af den gode grund ikke kan reducere yderligere.

Et år efter klimaloven blev vedtaget må det samtidigt erkendes, at spørgsmålet om, hvor de 70% skal findes har givet anledning til en u hensigtsmæssig stoleleg, hvor de forskellige sektorer til stadighed konkurrerer om at måtte free-ride på andre dele af samfundet.

Free-rider eksempel:

Landbruget har ikke reduceret sit udslip de seneste ti år (2010 15,6MT; 2020 15,8MT) med de nuværende politikker forventer KF21, at landbruget blot vil fortsætte sit udslip (2030: 14,5MT). På trods af inaktivitet i landbruget (og transportsektoren og dele af industrien) har det øvrige samfund reduceret nok til, at Danmarks udslip faldt fra 65,75MT i 2010 til 43,83 i 2020. Med klimaloven er det vedtaget, at Danmark max må udlede 23,23MT i 2030. Landbruget stod i 2010 således for 24% af DKs udslip. Landbrugets andel er i 2020 steget til 36% af Danmarks samlede udslip, og landbruget vil ifølge FK21-fremskrivningen i 2030 lægge beslag på 62% af det udslip Danmark (jf. 70% målet) maksimalt må have om ni år.

Sektormål vil fremme fornuftige tiltag. Flere sektorer skal endvidere vælge mellem langsigtede/permanente løsninger og langt mindre fornuftige kortsigtede tiltag (f.eks. omstilling af vejtransporten, hvor erstatning af ICE-biler med elbiler (og andre **bæredygtige transportløsninger som tog og cykler**) er varige tiltag, der reducerer udslippet hvert år fremadrettet. Hvorimod brug af biobrændstoffer på en ICE-bil kun giver reduktion (og kun på papiret) det øjeblik de afbrændes. Tilsvarende står varmesektoren med valget mellem langsigtede løsninger, som varmepumper, og den kortsigtede løsning at erstatte kullet med træ-biomasse, der på papiret giver CO₂-reduktioner men i virkeligheden kan være værre for klimaet end netop kul-afbrænding.

Af begge grunde anbefaler 92-gruppen, at regeringen eksplicit melder ud hvordan det overordnede 70% mål tænkes opfyldt ved at fastsætte indikative mål for hver sektor. Så der fremstår en samlet plan for, hvordan vi får omstillet hver sektor til både at levere reduktioner de kommende år men mindst ligeså vigtigt til at blive nuludslipssektorer så hurtigt som muligt.

70%-målet i sig selv gør ikke, at Danmark bliver foregangsland og lever op til sit historisk og moralske ansvar, som formuleret i Klimalovens §1. Det er de samlede udledninger, der tæller. Derfor skal regering og Folketing føre en politik, der overholder Danmarks drivhusgas-budget for 1,5 gradsmålet – både ift. 2025-målet og tidspunktet for, hvornår Danmark skal være et nuludslipssamfund.

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er i denne sag tegnet af:

Care Danmark

Danmarks Naturfredningsforening

Dansk International Bosætningservice

Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark

Greenpeace

IWGIA

Klimabevægelsen

Mellemfolkeligt Samvirke

Nyt Europa

Oxfam IBIS

Rådet for Grøn Omstilling

Vedvarende Energi

Verdens Skove

World Animal Protection Danmark

WWF Verdensnaturfonden.